

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Kamila Ożarowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego
w sprawie **A. D.** dotyczące odszkodowania i zadośćuczynienia
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 11 października 2023 r.,
kasacji wniesionych przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu
Okręgowego w Katowicach oraz pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 14 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 353/21
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 14 czerwca 2021 r., sygn. akt V Ko 3/20,

**1. oddala kasację przedstawiciela Skarbu Państwa uznając ją
za oczywiście bezzasadną i w tym zakresie kosztami sądowymi
postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa,**

**2. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach,**

3. zarządza zwrot opłaty od kasacji uiszczonej przez wnioskodawczynię w kwocie 750 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych).

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni **A. D.** wniosła o zasądzenie na jej rzecz odszkodowania w kwocie 120.000 zł i zadośćuczynienia w kwocie 300.000 zł za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 7 marca 2001r. do dnia 7 czerwca 2001r. oraz od 9 lipca 2001r. do 2 października 2001r. w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym w Katowicach sygn. akt XXI K 78/15.

Sąd Okręgowy w Katowicach, wyrokiem z dnia 14 czerwca 2021r., wydanym w sprawie sygn. akt V Ko 3/20 zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni kwotę 105 360,48 zł tytułem odszkodowania oraz kwotę 100 000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. W pozostałym zakresie wniosek oddalono.

Wyrok ten zaskarżony został apelacjami pełnomocnika wnioskodawczyni, prokuratora i przedstawiciela Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pełnomocnik A. D. zarzucił orzeczeniu:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływa na treść orzeczenia, a to:

1. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez częściowe pominięcie w ocenie dowodów zeznań wnioskodawczyni i świadków, a to: M. S. , J. B. i M. J. w zakresie wykazanego pełnego rozmiaru szkody oraz doznanej krzywdy pomimo nadania im waloru pełnej wiarygodności w zakresie w jakim wskazali oni, iż na skutek niesłusznego zastosowania wobec wnioskodawczyni tymczasowego aresztowania utraciła ona możliwości podjęcia pracy, a to z uwagi na zwolnienie dyscyplinarne, w okresie zatrudnienia uzyskiwała dochód na poziomie 3000 zł brutto, po powrocie z zakładu karnego wnioskodawczyni nie była w stanie podjąć pracy na zbliżonych warunkach jak w kopalni „Z.”, co było wyłącznie następstwem jej tymczasowego aresztowania, podobnie jak problemy rodzinne, a dodatkowo wobec

dokonania oceny powyższych dowodów w sposób dowolny przez nie nadanie im właściwego znaczenia co do rzeczywistego rozmiaru krzywdy i szkody poniesionej przez wnioskodawczynię na skutek niesłusznego zastosowanie wobec niej najbardziej dotkliwego środka zapobiegawczego;

2. art. 193 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. wobec zaniechania dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu wynagrodzeń i płac - a to w sytuacji gdy opinia sporządzona w sprawie wymagała uzupełnienia w szczególności w zakresie wyliczenia należnego wnioskodawczyni odszkodowania, w ramach którego winno znaleźć się wyliczenie dot. wysokości emerytury utraconej na skutek niesłusznego zastosowanego środka zapobiegawczego, a także przyczyn pominięcia przez biegłego pełnej wartości wynagrodzenia wnioskodawczyni tj. kwoty brutto z uwzględnieniem odprowadzanych odpowiednio składek, a także wyliczenia szkody doznanej przez wnioskodawczynię, a polegającej na braku zatrudnienia przez kolejne lata na skutek niesłusznego zastosowanego środka zapobiegawczego co w konsekwencji doprowadziło do zwolnienia dyscyplinarnego, a dodatkowo wobec braku prawidłowego uwzględnienia w opinii grupy zaszeregowania wnioskodawczyni;

II. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegający na;

1. przyjęciu przez Sąd I Instancji z jednej strony za bezsporne, że roszczenie wnioskodawczyni zasługuje na uwzględnienie, a podniesione przez nią wnioski i twierdzenia w zakresie stanu faktycznego znajdują potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, przy jednoczesnym przyjęciu, iż kwota zadośćuczynienia adekwatna do rozmiaru krzywd, jakich doznała wnioskodawczyni w wyniku bezspornie niesłusznego tymczasowego aresztowania w realiach nin. sprawy nie może być wyższa niż zasądzona kwota;

2. ustaleniu, iż wysokość należnego wnioskodawczyni odszkodowania stanowi kwota 105 360,48 zł, co było konsekwencją pominięcia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu wynagrodzeń i płac i błędnego przyjęcia, iż szkodę stanowi wartość wynagrodzenia netto bez uwzględnienia składek „na: ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie rentowe, ubezpieczenie emerytalne, a także zaniechanie wyliczenia utraconego

wynagrodzenia już po opuszczeniu zakładu karnego przez wnioskodawczynię, kolejno zaniechanie wyliczenia wysokości utraconej emerytury pomimo, iż powyższe stanowi szkodę, która pozostaje w ścisłym związku przyczynowo - skutkowym z niesłusznym tymczasowym aresztowaniem.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy tytułem zadośćuczynienia kwoty 300.000 zł i 122.000 zł tytułem odszkodowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator zarzucił orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na nieprawidłowym uznaniu, iż istnieją podstawy do zasądzenia na rzecz A. D. odszkodowania w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach o sygnaturze XXI K 78/15 (Prokuratury Rejonowej w Tychach o sygnaturze akt Ds. [...]), ponad okres 31 grudnia 2001 roku, podczas gdy okres pozostawiania wnioskodawczyni bez pracy od 1 stycznia 2002 roku do 8 kwietnia 2003 roku ma związek z dyscyplinarnym zwolnieniem wnioskodawczyni z pracy i nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z tymczasowym aresztowaniem.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez obniżenie odszkodowania do kwoty 23.000 złotych w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach o sygnaturze XXI K 78/15 (Prokuratury Rejonowej w Tychach o sygnaturze akt Ds. [...]), a w pozostałym zakresie oddalenie roszczenia.

Pełnomocnik przedstawiciela Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Katowicach zarzucił orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:

a) art. 7 k.p.k., polegające na dokonaniu wybiórczej i dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, z naruszeniem zasad swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poprzez dowolne i bezpodstawne uznanie, że:

- kwota 105.360,48 zł zasądzona tytułem odszkodowania, jest kwotą rzeczywistej szkody poniesionej przez wnioskodawcę, podczas gdy szkoda wnioskodawczyni oscylowała na poziomie 23.652,00 zł,

- wnioskodawczyni poniosła szkodę wynikającą z tymczasowego aresztowania polegającą na utracie wynagrodzenia zarówno w okresie tymczasowego aresztowania jak i w czasie, kiedy ubiegała się o przywrócenie do pracy w okresach po uchyleniu tymczasowego aresztowania,

b) art. 552§4 k.p.k. polegające na błędnym przyjęciu, że odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie przysługuje nie tylko za okres niesłusznego tymczasowego aresztowania, ale również za okres innych toczących się postępowań (w tym cywilnych o przywrócenie do pracy) i w konsekwencji wnioskodawczyni należy się odszkodowanie nie tylko związane bezpośrednio z tymczasowym aresztowaniem, ale również w związku z toczącym się z jej udziałem postępowaniem o przywrócenie do pracy,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 361 k.c. poprzez błędną interpretację oraz przyjęcie, iż utrata wynagrodzenia w okresie ubiegania się przez wnioskodawczynię o przywrócenie do pracy ma związek przyczynowo-skutkowy z tymczasowym aresztowaniem, podczas gdy takiego związku brak,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 363 k.c. poprzez błędną interpretację i nieprawidłowe oszacowanie szkody poniesionej przez wnioskodawczynię oraz zasądzenie na jej rzecz kwoty nieodpowiedniej, tj. nieadekwatnej do rozmiaru szkody doznanej przez wnioskodawczynię,

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni kwoty 23.652,00 zł tytułem odszkodowania, ewentualnie, z tzw. ostrożności procesowej – o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie odszkodowania i przekazanie sprawy celem jej ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 14 lipca 2022r. w sprawie o sygn. akt II AKa 353/21 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Orzeczenie to zaskarżone zostało kasacjami pełnomocników wnioskodawczyni i przedstawiciela Skarbu Państwa.

Pełnomocnik przedstawiciela Skarbu Państwa wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) art. 361 kodeksu cywilnego poprzez błędną interpretację oraz przyjęcie, iż utrata wynagrodzenia w okresie ubiegania się przez wnioskodawczynię o przywrócenie do pracy ma związek przyczynowo-skutkowy z tymczasowym aresztowaniem, podczas gdy takiego związku brak,

b) art. 363 kodeksu cywilnego poprzez błędną interpretację i nieprawidłowe oszacowanie szkody poniesionej przez wnioskodawczynię oraz zasądzenie na jej rzecz kwoty nieodpowiedniej, tj. nieadekwatnej do rozmiaru szkody doznanej przez wnioskodawczynię.

II. obrazę przepisów prawa procesowego, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 7 k.p.k., polegającą na dokonaniu wybiórczej i dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, z naruszeniem zasad swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poprzez dowolne i bezpodstawne uznanie, że:

- kwota 105.360,48 zł zasądzona tytułem odszkodowania, jest kwotą rzeczywistej szkody poniesionej przez wnioskodawcę, podczas gdy szkoda wnioskodawczyni oscylowała na poziomie 23.652,00 zł,

- wnioskodawczyni poniosła szkodę wynikającą z tymczasowego aresztowania polegającą na utracie wynagrodzenia zarówno w okresie tymczasowego aresztowania jak i w czasie, kiedy ubiegała się o przywrócenie do pracy w okresach po uchyleniu tymczasowego aresztowania,

2. art. 552 § 4 k.p.k. polegające na błędnym przyjęciu, że odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie przysługuje nie tylko za okres niesłusznego tymczasowego aresztowania, ale również za okres innych toczących się postępowań (w tym cywilnych o przywrócenie do pracy) i w konsekwencji wnioskodawczyni należy się odszkodowanie nie tylko związane bezpośrednio z tymczasowym aresztowaniem, ale również w związku z toczącym się z jej udziałem postępowaniem o przywrócenie do pracy.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 Lipca 2022 roku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Pełnomocnik wnioskodawczyny wyrokowi zarzucił:

I. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to:

1. art. 445§1 k.c. w zw. z art. 552§1 i 4 k.p.k. przez oddalenie roszczenia o zadośćuczynienie w kwocie 300 000 zł oraz odszkodowania w kwocie 122 000 zł, w sytuacji gdy zasądzona kwota nie spełnia funkcji sumy odpowiedniej w rozumieniu art. 445§1 k.c. biorąc pod uwagę dolegliwość aresztu, utratę dobrego imienia wnioskodawczyny, problemy rodzinne, pogorszenie stanu zdrowia, okoliczności i sposób pobytu w zakładzie karnym, utratę możliwości funkcjonowania zarówno w życiu zawodowym, jak i osobistym,

2. art. 361§1 i 2 k.c. w zw. z art. 552§1 i 4 k.p.k. przez jego błędną interpretację skutkującą nieprzyznaniem dochodzonej kwoty z tytułu odszkodowania, poprzez uznanie, że:

- nie zachodzi związek przyczynowy pomiędzy tymczasowym aresztowaniem wnioskodawczyny, a utratą pracy, wieloletnim brakiem możliwości jej znalezienia, utratą wynagrodzenia za pracę, znacznie niższym świadczeniem emerytalnym związanym z niższą podstawą oraz brakiem odprowadzania należnych składek na ubezpieczenie społeczne, które uzyskiwałyaby, gdyby nie doszło do tymczasowego aresztowania i oddalenie zasadniczej części roszczenia o odszkodowanie;

- brak nabycia prawa do świadczenia emerytalnego na dzień orzekania, wyłącza możliwość dochodzenia odszkodowania, podczas gdy przerwa w odprowadzaniu składek na ubezpieczenie społeczne ma bezpośredni wpływ na ustalenie świadczenia emerytalnego w przyszłości (zarówno, co do zasady, jak i wysokości – staż pracy oraz wysokość wynagrodzenia oraz dodatków, stanowiąca podstawę obliczenia)

3. art. 455 k.c. w zw. z art. 481§1 i 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie w stanie faktycznym sprawy, ze skutkiem zaniechania zasądzenia na rzecz wnioskodawczyny odsetek ustawowych od przyznanej jej dodatkowo tytułem zadośćuczynienia od dnia uprawomocnienia się wyroku, podczas gdy odsetki należą się wierzycielowi

wówczas, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, to jest gdy nie spełnia tego świadczenia w terminie;

II. rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, mające wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to:

1. art. 433§2 k.p.k. oraz art. 457§3 k.p.k. poprzez dokonanie niepełnej kontroli odwoławczej oraz brak wyczerpującego i analitycznego ustosunkowania się do zarzutów i uzasadnienia apelacji, a nadto sprowadzenie rozważań w tym zakresie do opartej na dowolnych i gołosłownych oraz pozostających w rażącej opozycji do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego tezach Sądu ad quem – polemiki z faktami;

2. art. 4 k.p.k. i art. 558 k.p.k. w zw. z art. 322 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie w stanie faktycznym sprawy, podczas gdy w sytuacji, w której brak wszystkich dokumentów źródłowych ściśle udowodnienie przez wnioskodawczynię wysokości dochodzonego przez nią odszkodowania okazało się niemożliwe, Sąd Apelacyjny powinien przyznać wnioskodawczyni tytułem odszkodowania odpowiednią sumę według swojej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich, a nie fragmentarycznych tylko okoliczności sprawy, która to suma zdaniem wnioskodawczyni wynosi 122 000 zł, względnie przeprowadzić dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości;

3. art. 193 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. polegające na braku dokonania oceny oraz zaniechania rozpoznania zarzutów apelacyjnych w zakresie oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z:

- uzupełniającej opinii biegłego z zakresu wynagrodzeń i płac, w sytuacji gdy opinia sporządzona w sprawie była niepełna i wymagała uzupełnienia w szczególności w zakresie wyliczenia należnego wnioskodawczyni odszkodowania w ramach którego winno znaleźć się wyliczenie dot. wysokości emerytury utraconej na skutek niesłusznie zastosowanego środka zapobiegawczego, a także przyczyn pominięcia przez biegłego pełnej wartości wynagrodzenia wnioskodawczyni, tj. kwoty brutto z uwzględnieniem odprowadzanych odpowiednio składek, a także wyliczenia szkody doznanej przez wnioskodawczynię, a polegającej na braku zatrudnienia przez kolejne lata na skutek niesłusznie zastosowanego środka zapobiegawczego co w konsekwencji doprowadziło do zwolnienia dyscyplinarnego, a dodatkowo wobec

braku prawidłowego uwzględnienia w opinii grupy zaszeregowania wnioskodawczynie, przy uwzględnieniu dalszego możliwego zatrudnienia A. D. w straży kopalni, a ponadto na okoliczność wyliczenia utraconych przez wnioskodawczynię zarobków w okresie zatrzymania, stosowania środka w postaci tymczasowego aresztowania oraz w dalszym okresie pozostawiania bez zatrudnienia na skutek niesłusznie zastosowanego środka zapobiegawczego, a ponadto utraconych świadczeń emerytalnych, a to w sytuacji gdy rozstrzygnięcie sprawy wymagało wiadomości specjalnych w szczególności wyliczenia pełnej wartości wynagrodzenia wnioskodawczynie tj. kwoty brutto z uwzględnieniem koniecznych do odprowadzenia odpowiednio składek, a także wyliczenia rzeczywistej szkody doznanej przez wnioskodawczynię, a polegającej na braku zatrudnienia na skutek niesłusznie zastosowanego środka zapobiegawczego, co w konsekwencji doprowadziło do zwolnienia dyscyplinarnego;

- biegłego z zakresu psychologii i psychiatrii, w sytuacji gdy sporządzenie opinii było konieczne dla szczegółowego ustalenia zakresu i rozmiaru krzywdy, utraty zdrowia na skutek niesłusznie zastosowanego wobec wnioskodawczynie środka zapobiegawczego, a także dla wykazania faktu dużej intensywności cierpień psychicznych wnioskodawczynie związanych z faktem pozbawienia jej wolności, utratą pracy oraz problemami, w sytuacji gdy rozstrzygnięcie sprawy wymagało wiadomości specjalnych;

4. art. 424§ 1 i 2 k.p.k. poprzez jego błędne zastosowanie, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a polegające na niewyjaśnieniu, jakie dowody, potwierdzające popełnienie zarzucanych skazanej czynów, nie korespondują z pozostałymi zalegającymi w sprawie dowodami, zwłaszcza pozostają w opozycji do wyjaśnień skazanej oraz zaniechanie prawidłowego wyjaśnienia podstawy dokonanej oceny pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza zeznań świadków z jednoczesnym dokonaniem bardzo lakonicznej oceny podniesionych zarzutów apelacyjnych, dodatkowo świadczącej o dokonaniu oceny środka zaskarżenia prokuratury, zamiast pełnomocnika wnioskodawczynie (str. 5 uzasadnienia), bez dokonania pełnej kompleksowej oceny podniesionych zarzutów apelacyjnych;

5. art. 433§2 k.p.k. oraz art. 457§3 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, polegające na braku poddania wszechstronnej i wnikliwej analizie zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy i skazanego, a ponadto wobec zaniechania ustosunkowania się do tych zarzutów w stopniu umożliwiającym analizę podstaw rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku, a zwłaszcza wobec nienadania żadnego znaczenia zaniechaniu uzupełniania materiału dowodowego sprawy przez Sąd I instancji w zakresie opinii biegłych w sprawie wymagającej posiadania wiadomości specjalnych w zakresie ustalenia, iż wysokość należnego wnioskodawczyni zadośćuczynienia stanowi jedynie kwota 100 000 zł, a odszkodowania kwota 105 360,48 zł, stanowiąca wartość wynagrodzenia netto za okres pozbawienia wolności bez uwzględnienia składek na: ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie rentowe, ubezpieczenie emerytalne, a także zaniechanie wyliczenia utraconego wynagrodzenia już po opuszczeniu zakładu karnego przez wnioskodawczynię, bez wyliczenia wysokości utraconej przez wnioskodawczynię emerytury, również stanowiącej szkodę, pozostającą w ścisłym związku przyczynowo - skutkowym z niesłusznym tymczasowym aresztowaniem;

6. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez nienadanie żadnego znaczenia w dokonanej przez Sąd I instancji ocenie dowodów faktowi pominięcia zasadniczej części zeznań wnioskodawczyni oraz świadków w osobach M. S., J. B. i M. J. w zakresie wykazanego pełnego rozmiaru szkody oraz doznanej krzywdy pomimo nadania im waloru pełnej wiarygodności w zakresie w jakim wskazali oni, iż na skutek niesłusznego zastosowania wobec wnioskodawczyni tymczasowego aresztowania utraciła ona możliwości podjęcia pracy, a to z uwagi na zwolnienie dyscyplinarne, w okresie zatrudnienia uzyskiwała dochód na poziomie 3 000 zł brutto, po powrocie z zakładu karnego wnioskodawczyni nie była w stanie podjąć pracy na zbliżonych warunkach jak w kopalni „Z.”, co było wyłącznie następstwem jej tymczasowego aresztowania, podobnie jak problemy rodzinne, a dodatkowo wobec dokonania oceny powyższych dowodów w sposób dowolny przez nie nadanie im właściwego znaczenia co do rzeczywistego rozmiaru krzywdy i szkody poniesionej przez wnioskodawczynię na skutek niesłusznego zastosowanie wobec niej najbardziej dotkliwego środka zapobiegawczego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania dalszej kwoty 316 639,52 zł (300 000 zł tytułem zadośćuczynienia i 16 639,52 zł tytułem odszkodowania) tytułem różnicy pomiędzy kwotą zasądzoną przez Sąd II Instancji a kwotą zadośćuczynienia i odszkodowania adekwatną do rozmiaru krzywd, jakich doznała wnioskodawczyni, a którą wyartykułowała w treści pierwotnie złożonego wniosku w sprawie; ewentualnie, zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie (podwyższenie) kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania zasądzonej wyrokiem Sądu II Instancji według uznania Sądu Najwyższego w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, potwierdzony zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym;

ewentualnie:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji celem jej ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na treść rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego i dyspozycję art. 535§3 k.p.k. rozważania w niniejszej sprawie zostaną przedstawione tylko w odniesieniu do tej kasacji, która nie została uznana za oczywiście bezzasadną, a więc kasacji pełnomocnika wnioskodawczyni.

Kasacja jest o tyle zasadna, że prawidłowo wskazano w niej jako rażąco obrażone przepisy art. 433§2 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k. Trudno natomiast już zgodzić się z treścią postawionych zarzutów i przedstawioną na ich poparcie argumentacją. Nie jest bowiem tak, że Sąd Apelacyjny niedostatecznie wnikliwie rozpoznał zarzuty postawione w apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni, czy też, że niedostatecznie przedstawił swoją argumentację co do nieuwzględnienia tych zarzutów.

Stwierdzić bowiem trzeba wprost, że Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu swojego wyroku nie przedstawił jakichkolwiek rozważań, które wskazywałyby na to, że ta apelacja w ogóle została rozpoznana. Żaden bowiem z fragmentów uzasadnienia, nawet w śladowym zakresie, nie odnosi się do tej skargi. Poczynając od części wstępnej formularza uzasadnienia, gdzie wśród podmiotów wnoszących apelacje

(pkt 1.2) wymieniono jedynie dwóch skarżących – prokuratora i inny (nienazwany) podmiot, po k.3 – 7 tego uzasadnienia, gdzie omawiając „stanowisko sądu odwoławczego wobec zgłoszonych zarzutów i wniosków” (pkt 3.1 – 3.3) przedstawiono jedynie rozważania co do skarg prokuratora i „pełnomocnika organu uprawnionego” (za który niewątpliwie został uznany przedstawiciel Skarbu Państwa), brak jakiegokolwiek ustosunkowania się ze strony Sądu Odwoławczego do środka zaskarżenia wniesionego przez pełnomocnika wnioskodawczyni.

Skoro zaś art. 433§2 k.p.k. nakłada na Sąd Odwoławczy obowiązek rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środkach odwoławczych, a art. 457§3 k.p.k. nakazuje podanie czym kierował się sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne, to niewywiązanie się z tych obowiązków, poprzez całkowite pominięcie omówienia jednej z apelacji, stanowi rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść wyroku – skoro w oparciu o omawiany dokument nie da się ustalić, czy ten środek zaskarżenia w ogóle został rozpoznany.

Mając na uwadze powyższe, zaskarżony wyrok należało uchylić a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd Odwoławczy winien rozpoznać apelację pełnomocnika wnioskodawczyni, a jeżeli zajdzie taka potrzeba sporządzić uzasadnienia, które będzie odpowiadało wymogom wynikającym z dyspozycji art. 457§3 k.p.k.

[SOP]

[ms]